

Tvůrce naší národní hudby Před 200 roky se narodil Bedřich Smetana

Bedřich Smetana (narozen 2. března 1824) je nejvýznamnější a neznámější hudební skladatel z období rozkvětu naší národní kultury po roce 1860 a generace spojené s budováním Národního divadla.

Začlenil se do řady jiných tvůrců, vědců, spisovatelů, výtvarníků, divadelních umělců, kteří horlivě pracovali na probuzení českého lidu a renesanci národa. Docílovali pozoruhodných výsledků a Smetana potom dosáhl svou tvorbou v této snaze světové špičky.

Pocházel z Litomyšle a již od raného mládí projevoval značné hudební nadání. Studoval v Jindřichově Hradci, Jihlavě, Havlíčkově (tehdy Německém) Brodě. Maturoval v Plzni, odkud v roce 1843 odchází za svým hudebním posláním do Prahy. Soukromě tady studoval kompozici, hudební teorii a virtuózní hru na klavír u J. Proksche. Živil se jako učitel hudby v rodině hraběte L. Thuna. Za revoluce roku 1848 byl Bedřich Smetana členem radikální Svornosti. Pro studentskou legii a národní gardu složil pochody i Píseň svobody. Následně pod vlivem svatodušních událostí zkomponoval první velkou orchestrální skladbu Slavnostní ouverturu D dur.

Po svatbě v roce 1849 jej však začalo stíhat jedno neštěstí za druhým. Nemoc manželky, smrt tří dětí a ani jeho úvodní hudební počiny

Bedřich Smetana (2. března 1824 – 12. května 1884)

nenacházely větší ohlas. Pro nemožnost prosadit se a z toho plynoucí umělecké a hmotné živoření se roku 1856 rozhodnul odejít jako učitel hudby a sbormistr do

kon Jarl (1861), či klavírní skicu Macbeth, Komorní etudu E dur a cyklus polek Vzpomínky na Čechy.

Stejně jako jiným umělcům nadaným Čechům před

V říjnu 1874 ztratil Smetana sluch úplně, právě když zahájil práci na svém vrcholném díle, cyklu symfonických básní Má vlast.

švédského Göteborgu. Smetanovy se zde daří po pedagogické a koncertní stránce znamenitě. Zastává dokonce místo uměleckého ředitele Filharmonické společnosti. Ze skladeb, vzniklých za jeho švédského pobytu připomeňme symfonické básně Richard III: (1858), Valdštejnův tábor (1859) a Ha-

ním, rovněž jemu se dostalo stejně lákavé příležitosti stát se slavným a zbohatnout za hranicemi. Dává ale přednost obtížné existenci na domácí půdě jakmile se v roce 1861 dovídá o připravovaném otevření stálého českého divadla v Praze. Cítil, že je ho zapotřebí doma, že jenom tam může uplatnit své

nadání a prospět národu a vlasti. Vracel se do hlavního města Království českého, jenž stále ještě bylo zněmčelým provinčním sídlem habsburského mocnářství, kde český živel přežíval. Platilo to o životě společenském i uměleckém. Smetanu to ovšem neodrazuje od soustavné aktivity. Stává se sbormistrem pěveckého spolku Hlahol, řídí hudební školu, od roku 1866 je dirigentem opery Prozatímního divadla, podněcuje český hudební život činností v Umělecké besedě i hudebně kritickou prací a samozřejmě komponoval (sbory Odrodilec a Tři jezdcí, 1862; Shakespearovský pochod, 1864). Těžiště svého úsilí začíná zaměřovat především na operu.

V prvé z nich v Braniborech v Čechách (1863 – 1866) použil chmurné epizody z naší historie po smrti krále Přemysla Otakara II. (roku 1278 v bitvě na Moravském poli) a společně s libretistou Karlem Sabinou docílili u obecnstva vášnivě odezvy při scénách vlasteneckých i za výjevů pražské chudiny. Ve stejné době vznikl ze spolupráce obou autorů též jeden z klenotů české operní tvorby Prodaná nevěsta (premiéra 30. května 1866). Pojednou tu bylo nádherné dílo, jemuž vzdala hold i cizina. Ale nešlo čistě o úspěch umělecký, dosah opery byl dalekosáhlý ve sféře mravní a politické.

Pokračování na straně 3

Konec blokády Leningradu – velké vítězství Sovětů

27. ledna 1944 před 80 lety Rudá armáda prorazila blokádu Leningradu dnes Petrohradu, ale stále existuje Leningradská oblast. Blokádu, trvající 900 dnů.

Blokádu, kdy němečtí nacisté způsobili smrt 1,5 milionu sovětských občanů města Petrova – města Leninova. Sovětský spisovatel Alexandr Chakovskij o tom napsal knihu. Tu zfilmoval Michail Jeršov ve čtyřdílné epopeji „Blokáda. I. díl Luga – hranice obrany. II. díl Pulkovský meridian, III. díl Leningradský metronom, IV. díl Operace Jiskra.“ (U nás vydala Řitkavideo, s.r. o.). Vedle Stalingradu (dnes Volgogradu) nemá obrana Leningradu obdoby ve světových konfliktech a právem obě města získala po osvobození tituly „Měs-

padlých a obětí. Šli jsme se tam poklonit památce padlých a obětí blokády. A viděli jsme – mohly a mohly. V každé bylo podle průvodkyně tamějšího muzea na 20 tisíc zemřelých! Nikdy už nezažiji tak hluboký zážitek úcty a pokory k těmto všem hrdinům – snad jen kdybych se někdy dostal do Stalingradu. Je známo, co Hitler zamýšlel s městem Petra I. a Lenina. Celé je vyhladit po „dobytí Ruska“ a jeho místo zatopit jezerem. Sověti to Hitlerovi ukázali, plán se nikdy nesplnil – našťastí pro Sověty, dnešní Rusko a pro celý svět. Byla zachována tato perla civilizace, „Benátky severu“ s jejich průplavy a zvedacími mosty, s námořní Akademií, středisko kultury a vědy, moha památníků, muzeí

Německé letouny bombardovaly domy obyvatel Leningradu.

Zdroj: internet

Rudoarmějci brání hrdinné město na řece Něvě.

to-Hrdina“ („Gorod-Ge-roj“).

K Leningradu mne váže osobní vzpomínka. V roce 1980 jsem s manželkou jel na svatební cestu do SSSR (Moskva – Bratsk- Irkutsk-Bajkal- Alma Ata- Taškent-Buchara- Leningrad – Moskva) se zájezdem cestovní kanceláře Rekrea a delegací pracovnic jihočeské textilky Otavanu (měly zájezd od ROH za odměnu dobré práce). Tehdy jsme v Leningradu strávili téměř týden – za „bílých nocí“... A samozřejmě jsme nevynechali ani „Klatbišče“ – hřbitov

a světoznámé Ermitáže. A také s památníkem křižníku Autora, který se zachránil z rusko-japonské války, aby odstartoval Velkou Říjnovou revoluci. Připomeňme si také Šostakovičovu „Leningradskou symfonii“, kterou hráli filharmonici s mrzoucími prsty před mikrofony leningradského rozhlasu v době nejtěžší – na vrcholu blokády v městě obklíčeném dvojitým kruhem nacistických hord Wehrmachtu a svazků SS. Tehdy se nacisté, poslouchající symfonii z města, které měli za poražené

a polomrtvé, strašlivě divili, co si to Leningraďané ještě troufají... Po proražení blokády zazněly oslavné dělové salvy v Moskvě jako předzvěst dalších vítězství nad nacismem a fašismem. Jak někdejší SSSR, tak i dnešní federativní Rusko je státem, který bránil a brání civilizaci proti všemu fašistickému zlu. A již tehdy se to naplňovalo plnou měrou.

V expozici muzea na Klatbišči je taky světoznámý deník rodiny Savičů. Každý den tam dcera rodiny Taňa Savičová zapisovala, kdo zemřel. Nakonec napsala tato slova – slova, která nesmí žádný antifašista zapomenout – „Není už rodiny Savičů.“ Nikdy nesmíme na toto varování zapomenout. Na slova, která staví Taňu Savičovou po bok Anne Frankové. Musíme je stále připomínat – na rozdíl od našich vládců, kteří bezostyšně a beze cti bourají a odstraňují památníky našich osvoboditelů, ať je to v Praze, v Brně, nebo kdekoli ve státě. V sousedním Rakousku to mají jinak – tam uctívají památku Sovětů překrásným pomníkem přímo v centru Vídně. A nikdo nic neodstraňuje – sami Rakušané by jej hnali svinským krokem... Jejich čest je naše hanba...

V době, kdy ještě u nás byly možné cesty Rusů na pietní akty, jsem hovořil s veteránem blokády Lenin-

gradu kapitánem ženistů Vasilijem Michajlovičem Bulavinovem, prezidentem Mezinárodního dobročinného fondu Obránců Něvského frontu. Bylo to na Čestném pohřebišti v Brně, a natáčela tam tehdy ještě ČT (dávno, dávno již tomu... dnes by ani nepípli). Ani jeden člen štábu neuměl rusky, a obrátili se na mne, abych svou neumělou ruštinou překládal. Nuž, co si jsem svedl a započal rozhovor s Vasilijem Michajlovičem. Vyprávěl mi o „Darogé žizni“. Ano, o „Cestě života“. V době zamrznutí Ladožského jezera to byla jediná cesta pro zásobování obklíčeného města (možno shlédnout mapu...). On velel nákladním automobilům. Sověti tam dokonce postavili i železnici na ledu. Jejich nepřítelem byla dělostřelba a letecké útoky, hlavně „bačkoráků“. Tak Sověti přezdívali střemhlavým bombardérům Ju-87, pověstným svými oplechovanými nezatažitelnými podvozky, připomínajícími bačkory. Létały tam ovšem i těžší kalibry, dvoumotorové Heinkely 111 a Junkersy 88. A napáchaly spoustu škod a smrtí, utopily mnoho nákladáků. Ale Sověti se nevzdali a pokračovali... Bez Cesty života by Leningrad nepřežil oněch 900 strašlivých dnů blokády. Vyprávěl skromně, jako všichni Rusové, co jsem je poznal, aniž dal najevo, že

on je též jedním z tisíců hrdinů Rudé armády, kteří zachraňovali svou zem i Evropu a svět před fašistickým netvorem.

Zpět k pohřebišti v Leninogradě. Nebyli jsme tam pochopitelně sami jako turisté. Byly tam výpravy ze všech částí SSSR, a též Evropy – Italové, Francouzi, Švýcaři, Rakušané – a Němci. Stál jsem čirou náhodou poblíž

německé výpravy – a co slyším – jeden starý účastník rozhazoval rukama a dost hlasitě vykládal, ukazuje směrem k Pulkovu – „und hier waren unsere Palposten“. A tehdy jsem se rozčílil – pomyslel si, co to tu vlastně hledáš, Wehrmachte?? Proč sem lezeš? (napadala mne spousta jiných dnes řečeno politicko nekorektních výrazů). To

jsem také řekl průvodkyni – a ona se trpce usmála a pravitela „Eto savremennyj turizm“... Pak jsme si povídali o našich padlých, ona o vojácích a já o odbojářích „podpolnych bojcev“, padlých v boji proti fašistům u nás i z mé rodiny. Moc jsme si porozuměli. Jako se všemi Rusy, s nimiž jsem se na naší cestě setkal. Proto to vše připomínám. Proto

nesnáším a nikdy do konce života nebudu snášet primitivní, podlou, zlou, antiruskou hysterii, lži-propagandu, antislovanskou hysterii nadlidí, ideologii tzv. panských národů – „Herrenvolku“, z níž se ve Walhalle raduje pouze Goebbels a další fašisti. Pokud se nepropadli do nižších pekel.

■ JIŘÍ JAROŠ NICKELLI,
Společnost L. Svobody, Brno

Tvůrce naší národní hudby

Dokončení ze strany 1

Vychovávala totiž národ k sebedůvěře a optimismu. Posilovala sebevědomí zdravého a nadaného lidu, příliš dlouho bezprávně utlačovaného a udržovaného uměle na nízké úrovni.

Uvedené právem postavilo Bedřicha Smetanu do čela našeho tehdejšího hudebního života. Jeho mocná umělecká potence se rozšiřuje a projevuje v dalších kompozicích. Skládá sbory Rolnická a Česká píseň, Slavnostní předeheru k položení základního kamene Národního divadla (1868), orchestrální skladby Libušin soud a Rybář (1869), opery Dalibor (premiéra

16. 5. 1868), Libuše (1871 – 1872, premiéra 1881), určenou k nejslavnostnější příležitosti, Dvě vdovy (1874) a konečně Hubička (1876).

Posledně jmenovanou operu komponoval Smetana již hluchý. Po prvních příznacích choroby totiž ztratil v říjnu 1874 sluch úplně, právě když zahájil práci na svém vrcholném díle, ojedinělém cyklu symfonických básní Má vlast (Vyšehrad, Vltava, Z českých luhů a hájů, Šárka, Tábor, Blávník), dokončeném v roce 1879. Skladatel tu spojil minulost s přítomností i budoucností, oživil slávu českého mýtu i historie, krásu české přírody a života lidu

v ní a víru v dosažení státní samostatnosti. Má vlast spolu s operou Libuše se hrály v kritických chvílích národa nezastupitelnou úlohu, když duchovně stmelovaly lid a jeho vůli k odporu. Reprodukce páté symfonické básně Tábor, vycházející z mohutného husitského chorálu Kdož sú boží bojovníci, byla za obou světových válek v minulém století zakázána.

Pro hmotnou tíseň žil Smetana od roku 1875 u své dcery z prvního manželství Žofie, provdané za Josefa Schwarze, nadlesního a později správce panství u knížete Thurn-Taxisse. Ten velkoryse nabídl trvalé bydlení celé tchánovy rodi-

ny v jabkenické myslivně na Mladoboleslavsku. V idylických zákoutích Jabkenic mohl v klidu komponovat, dokud nemoc nepodlomila navždy jeho život. Zde vzniklo Smetanovo největší komorní dílo Z mého života, opery Tajemství (1878) a Čertova stěna (1882), klavírní České tance (1878) a Večerní písně (1879), sbor Věno (1880), Tři ženské sbory a další. Bedřich Smetana zemřel 12. 5. 1884. Toto datum bývá připomínáno na mezinárodním hudebním festivalu Pražské jaro, který ještě každé otevírá Má vlast, tato vzácná velebáseň na rodnou zemi.

■ VLADIMÍR MLEJNECKÝ

Hajlovali a pěli nacistické písně

Zhruba stovka fanoušků Lazia Řím se před březnovou odvetou osmifinále fotbalové ligy mistrů

v Mnichově sešla v pivnici Hofbräuhaus, kde Adolf Hitler v roce 1920 založil NSDAP.

Na místě zpívali fašistické písně a hajlovali, za což byl jeden z příznivců zadržen a dostal pokutu. Lazio od-

vetu s Bayernem prohrálo 0:3 a navzdory úvodnímu vítězství 1:0 vypadlo.

■ ČTK

Trump rozlítl země NATO!

Exprezident USA Donald Trump, doufající ve svůj návrat do Bílého domu, opět vzbudil značný rozruch. Může za to jeho vystoupení během předvolební kampaně v jihokarolínském městě Conway.

V projevu řekl, že pokud země NATO nebudou dávat dost na obranu a napadne je Rusko, USA by jim po

Trumpově případném znovuzvolení prezidentem nepřišly na pomoc. Sdělil to server deník.cz.

Trump přitom během předvolební kampaně popsal svůj rozhovor s nejmenovaným prezidentem „velké země“, který se ho údajně v minulosti zeptal, zda budou USA jeho zemi bránit, ačkoli neplatí. „Ne, nechránil bych vás. Ve skutečnosti

bych je povzbuzoval, ať si dělají, co chtějí,“ reagoval Trump.

Není to poprvé, co Trump veřejně kritizoval fungování NATO. Již v letech 2017 až 2021, kdy byl hlavou států, tvrdě tlačil na to, aby členské státy splnily svůj závazek, že budou na obranu dávat nejméně dvě procenta hrubého domácího produktu. Hrozil též, že USA v opač-

ném případě alianci opustí. Americký kongres koncem loňského roku schválil opatření, které zakazuje prezidentům USA jednostranně, bez souhlasu Kongresu, opustit Severoatlantickou alianci. Trumpovo vyjádření odsoudil Bílý dům. Považuje jej za odporné a šílené, ohrožující americkou národní bezpečnost i globální stabilitu.

Nad obyčejnou ruštinou ve velké ukrajinské zemi

Jsou Ukrajinci Ukrajinci anebo je to všechno jinak a svět je uváděn v nepravdu? Nevyslovili jste si někdy i vy takovou otázku? Ale k věci. Druhá světová válka územím, které si dnes připisuje Ukrajina, vším zamotala.

Národnostní rozvrstvení především na východě a jihu země se prudce změnilo. Židé, kteří zde žili ve vysokém procentu, byli vyvražďeni a velká část těch, kterým se podařilo zachránit, se odstěhovala do Izraele. Ani mnozí Rusové se po ní do svých měst nevrátili. Jejich rodiny buď také nacisté a bande-rovské tlupy vyvražďili nebo zapustily své kořeny na Sibiři, kam byli uprchlíci evakuováni. Za nimi se vrátili přeživší demobilizovaní vojáci a zůstali v nových domovech. Ukrajina Babela, Paustovského či Grima přestala existovat. Přišli jiní lidé, začaly vznikat nové generace. Tak z ruské a židovské Oděsy se pomalu stávala ukrajinská, i když s tím slovem ukrajinská to také nelze brát příliš vážně. Nebo jiný příklad – ze Lvova, patřícího od nepaměti Rakousku a v 20. století pak Polsku, který byl většinou polský, se uměle vytvořilo ukrajinské město, centrum nacionalismu, odkud se šířila do celé země zvláště po roce 2014 majdanská ideologie. Poláci, které nezlikvidovali Němci ane-

Doněcko.

Nebo třeba Podkarpatská Rus, kterou ovládaly do Velké války Uhry a po roce 1920 se stala součástí Československa. Tady se vytvořila ukrajinská Užhorodská oblast, jež převzala jako svůj jazyk ukrajinštinu, i když rusínština a jiná zdejší nářečí svědčila spíše o tom, že jde o další slovanský kmen. Ostatně rusínštinou se dodnes tady rodiny doma dorozumívají. A ruština? S ní je to poněkud složitější a zaslouží to vysvětlení. Proto je také namístě otázka: Jak to tedy s tou ukrajinskou národností vůbec je?

nepomáhalo posovětské masírování obyvatelstva. Lidé se dlouho nechtěli změnit. Pro velkou část obyvatelstva, východní, jižní a vlastně také většiny střední Ukrajiny, tu ovšem bylo dilema: Jaké národnosti vlastně jsou? Velká část z nich si zákonitě dala otázku: Žijí na Ukrajině, ale rodným jazykem je ruština, co tedy napsat? Vždyť přece po několika generacích jejich rodina je usedlá na Ukrajině a tedy měli by o sobě napsat – Ukrajinci. Těžké dilema. Pak zvolili jednu z možností a ta se jim dostala do „pásportů“. Tak si zřejmě kdysi říkali i prarodiče Leonida Brežněva či současného prezidenta Volodymyra (Vladimira) Zelenského a možná i spisovatele Olese Hončara. Ani u nás to dávno před tím nebylo jinak. Proto u jména Joachim Ondřej Šlik bychom našli slovo Čech a také předseda vlády, která potlačila revoluci v roce 1848, měl u svého jména napsáno Böhme. Tím premiérem Jeho císařské Výsosti byl princ Felix Schwarzenberg.

Tak se statistici později mohli dozvědět, že za mateřský jazyk sice ruštinu považuje na Ukrajině jen 29,6 % jejích obyvatel, ale užívá ho jako svůj rodný mnohem větší skupina lidí, která se sice oficiálně prohlásila za Ukrajince, ale ukrajinsky nehovoří. Prý jde asi patnáct procent. Kromě toho ruštinu používají i silně menšiny, jako jsou Bělorusové, ukrajinští Maďaři, Rumuni, Arméni, Moldavané, Židé. Dosud jsem však představil jen statistický průměr celé země. Tedy i oblast se zcela převládajícími ukrajinskými obyvateli, např. ze zmíněných západních oblastí, odkud bylo obyvatelstvo ostatních národností v době válečných událostí buď vyvražďeno či po válce vyhnáno (Poláci z Ha-

Chrám Kolomejskoje u Kyjeva.

bo Ukrajinská povstalecká armáda, odtud po válce byli většinou násilně vyhnáni do nově vytvářejícího se Polska, Židé pak byli vyvražďeni a to již dokonce v červencových masakrech (1941), jimž velel sám Stěpan Bandera.

V roce 2001 se konalo na Ukrajině „sčítání lidu“ a přineslo řadu překvapení. Tedy pro svět. Nikoli pro ty, kteří na Ukrajině žili. Snad tu bylo jen zklamání pro Lvovské pobanderovské skupiny a politiky, kteří pocházeli odtud. Nic

liče či Volyně, anebo Maďari ze Zakarpátí). Jak známo, statistika bývá ošidná (mám dvě jablka, ty žádné, oba tudíž máme po jednom). Proto stojí za to si ukázat situaci ve vybraných městech:

Téměř milionový Doněck – podle zmíněného průzkumu zde žilo 48,15 % etnických Rusů a 46,65 % Ukrajinců. (Ve městech a obcích v jeho okolí ruskojazyčné obyvatelstvo bylo téměř stoprocentní). Jazykem, jímž se ve zdejším regionu mluvilo, byla však skoro ze sta procent ruština a to nejen ve školách, na úřadech, v kulturních zařízeních, ale i doma a to dokonce i v případě těch, kteří se zapsali jako Ukrajinci. Pro statistiky dokonce přestalo mít smysl to číselně vyjádřit. Téměř čtyřsettisícový Luhansk – 49,6 % obyvatel se v průzkumu přihlásilo k ukrajinské národnosti, 47 % k ruské, ale 85,3 % jako svůj mateřský jazyk uvedlo ruštinu, ukrajinštinu pak jen 13,7 % (Také v jeho okolí v obcích naprosto převažovalo ruskojazyčné obyvatelstvo). Stojí za připomenutí, že nedaleko Luhanska se nachází město Krasnodon, kde za války působila protinacistická skupina mla-

O nic nešlo. Existoval přece jednotný Sovětský svaz.

Když počátkem tisíciletí se uskutečnilo zmíněné sčítání, za Ukrajince se přihlásilo 61,6 % lidí, k ruské národnosti 29 %. Je ovšem nutné přičíst další čtyři procenta občanů jiných národností. Ti ve zmíněné anketě prohlásili, že jejich dorozumivacím jazykem je také ruština. Pokud šlo o rodný a dorozumivací jazyk, ten ruský pokládalo za svůj 65 % obyvatelstva. Nezměnil to ani vysoký počet etnických Ukrajinců přišedších především ze západu do města po válce. Uvedené procento však i podle režimní wikipedie je podhodnocené.

Skoro třisetisícový Cherson, město generála Potěmkina, v němž se narodil izraelský premiér Moše Saret – 76,5 % občanů uvedlo, že jsou Ukrajinci, mírně přes 20 % se přihlásilo k ruské národnosti. Ještě před současnou válkou stejně jako v Oděse kolem 65 % za svůj rodný a dorozumivací jazyk pokládalo však ruštinu. Skoro milionové rodiště ruskojazyčného současného ukrajinského prezidenta Zelenského Dnipro, dříve Dněpropetrovsk. – Zde se v roce

ukrajinského nacionalismu. V současné době je město sídlem několika ministerstev a centrálních úřadů. Před válkou bylo osídleno především Poláky (tehdy 63,5 % obyvatel) a Židy (24 %), obě národnosti byly vypuzeny a Židé dokonce v několika vlnách ve statisících po rozhodující účasti banderovců povražďeni. Dnes Stěpanu Banderovi v tomto městě postavili velký památník. Ukrajinců zde tehdy žilo ne více než deset procent. Dnes zde je většinou ukrajinské obyvatelstvo (88,1 %) a základním zdejším jazykem je ukrajinština, k ruské národnosti se hlásí asi devět procent lidí. Město je také centrem Ukrajinské řecko-katolické církve, která byla úzce spojena s banderovci a dnes s jejich azovskými a dalšími následovníky. Pro úplnost si ještě připomeňme, jakého národnostního složení je obyvatelstvo Krymu. Zde z 2 300 000 obyvatel se k ruské národnosti hlásí 81,07 % lidí, k ukrajinské 14,15 %. O něco menší počet tady žije Krymských Tatarů. Mluví se zde převážně rusky, i když na rozdíl od centrální Ukrajiny, státním jazykem kromě ruštiny, jsou také ukrajinština a tatarština. To znamená, že každý může své podání na úřad předat ve svém rodném jazyce, byť se na poloostrově hovoří téměř stoprocentně rusky. Jsou zde i ukrajinské školy.

Naproti tomu na Ukrajině se stala úředním jazykem pouze ukrajinština. Vývoj byl následující: Okamžitě po Majdanu, na jaře 2014, byla připravena předloha jazykového zákona, která znamenala vyhlášení ukrajinštiny za jediný úřední jazyk. Návrh byl sice připraven, ale jednání o něm bylo pozastaveno. Dotknul by se nejen užívání ruštiny, ale i maďarštiny (Podkarpatsko), rumunštiny (Dunajská delta), tatarštiny (Krym) a dalších jazyků menšin. Reakcí na něj byl organizovaný odpor na východě Ukrajiny, především v Charkovské, Doněcké a Luhanské oblasti. Pozastavení však neznamena odložení návrhu navždy. Protesty z Ruska, Maďarska, Rumunska, Polska, Moldavska a dalších zemí, jejichž menšiny žijí na Ukrajině, mohly narušit „pomoc“ ze strany Západu a tak zatím byl odložen.

V září 2017, jak se zvyšoval tlak postbanderovců na vládu a prezidenta, přece jen návrh byl předložen k jednání a schválen parlamentem. V říjnu ho podepsal prezident Porošenko. Začal tedy platit. Co je jeho obsahem? Překvapivě ani český mainstreamový tisk ho nezamlčel. Zákaz používání jiného jazyka než ukrajinštiny podle tohoto zákona platí od té doby nadále v soudech,

Jedna z historických budov Luhanska.

dých, již ve své knize Mladá garda popsal Alexandr Fadějev.

Skoro jeden a půl milionový Charkov – Zde statistika zaznamenala 62 % Ukrajinců a 31 % Rusů. Jenže podle stejného zjištění přes padesát procent zdejších obyvatel nemluvilo ani doma jinak než rusky. Milionová Oděsa, černomořská perla Ruska a později Ukrajiny, prožila hrůzné století. Její dějiny byly kruté. Carská moc, občanská válka, nacistický vpád. Před válkou tu žili v symbióze etničtí Rusové a oděšští Židé. Ukrajinců tu bylo pramálo. Válka vše změnila. Židé byli vyvražďeni, Rusové, kteří utekli před nacisty, se vrátili málo a sovětská moc při tom potřebovala, aby město a přístav fungovaly. Oděsa se tedy otevřela Ukrajincům.

2001 hlásilo k ukrajinské národnosti 72,6 % obyvatel, k ruské pak 23,5 %. Jenže podle dalšího průzkumu, tentokrát z roku 2017, 63 % uvedlo, že i doma mluví rusky, i když poněkud upravenou místní variantou ruského jazyka – suržykem. Ukrajinsky doma prý hovoří jen 9 % obyvatel. Je třeba si ovšem připomenout, že tazatelé se neptali na ruštinu, ale přímo na suržyk, což je místní odnož ruského jazyka. Třímilionový Kyjev – Zde je rozložení příznivější pro Ukrajince. 82,2 % v průzkumu z roku 2001 uvedlo, že jsou Ukrajinci. Rusů bylo 13,1 %, přesto 25,3 % obyvatel prohlásilo, že jejich mateřským jazykem je ruština.

Sedmsettisícový Lvov má zvláštní postavení na Ukrajině. Tady je centrum

armádě, policii, prokuratuře, ve školách.

V mateřských a základních do čtvrté třídy lze však vyučovat rodným jazykem, ale pak s postupem do pátého ročníku striktně jako vyučovací jazyk ve všech předmětech nastupuje ukrajinština. Ta také musí být používána ve vztahu s pacienty a při jednáních lékařů ve všech státních či komunálních lékařských zařízeních, tedy především v nemocnicích.

Podle tohoto zákona všechna veřejná sdělení musí být zveřejňována v ukrajinštině. To znamená nejen vyhlášky, ale také vývěsky, automobilové značky, nápisy na veřejných i neveřejných budovách, úřední sdělení. Zákon jde do takových detailů jako je jazyk úředníků státní banky. Umožňuje tak omezit neukrajinským jazykem vysílající televize, rozhlasové stanice, noviny a další moderní spojovací zařízení.

Brzy na to Ústavní soud (2019) zrušil rozhodnutí z roku 2012, jimž bylo možné zřizovat a provozovat – po povolení regionálními orgány a organizacemi – školy, vzdělávací, kulturní a osvětová zařízení v národním jazyku, tedy v případě, že v místě žilo nejméně 10 % jinojazyčných obyvatel. Zákon dále ukládá každému občanu Ukrajiny, aby aktivně znal státní jazyk. Aby nešlo jen o prázdná slova, je možné prořeš-

ky trestat pokutou (zdůvodnění: za opovrhání ukrajinštinou) nebo dokonce vězením. Navíc k tomu účelu vlada zřídila úřad zmocněnce pro ochranu státního jazyka.

Když tak slyšíme od našich představitelů, že na Ukrajině se bojuje také za nás, nemohu než vyslovit pochybnosti.

...Za mateřský jazyk sice ruštinu považuje na Ukrajině jen 29,6 % jejich obyvatel, ale užívá ho jako svůj rodný mnohem větší skupina lidí, která se sice oficiálně prohlásila za Ukrajince, ale ukrajinsky nehovoří....

Zmíněný zákon mně totiž evokuje likvidaci českých škol v pohraničí po Mnichovu či zastavení činnosti českých vysokých škol po 17. listopadu 1939. Dodnes si tato fakta připomínáme. Připomínám si i to, že kdysi rakouské úřady vyžadovaly na českém žadateli německy psané podání a odpověď zasílaly také německy. Přední představitelé našeho národa proti tomu bojovali, byť už nařízení bylo postupně upravované a zčásti přihlíželo k jazyko-

vým enklávám. Viz např. Stremayrova nebo Badeniho jazyková nařízení, která narazila na německý nacionalismus a vyvolala dokonce Badeniho pád. Nerovnost mezi národy byl jeden z argumentů, proč padlo habsburské Rakousko. Nebo jiný příklad – vyřazení některých občanů z veřejného života diskriminačním zákonem. Příkladem buď přijetí tzv. lustračního zákona u nás. V tomto případě Rada Evropy pro lidská práva vyjádřila svého času své znepokojení, ale bylo to něco platné? Nebo takový zákon o korespondenční volbě. Je také zdůvodňován lidskými právy.

Ne jinak je tomu na Ukrajině. Je asi zbytečné se ptát, proč „demokratická“ Evropa přijímá argumenty z Kyjeva, aniž by se nad jejich obsahem alespoň zamyslela? Každý víme, že už vůbec nejde o lidská práva, demokracii a svobodu, ale o fašizující nacionalismus. Vyřazovat velkou část obyvatel, protože používá jazyka svých předků, nemá s demokracií nic společného. Tím méně s lidskými právy a svobodou. Jde jen o snahu vyřadit ty, kteří chtějí žít po svém a dodržovat se tradic. Otázka, proč takovou zemi, jejíž vlada tak veřejně zachází se svými občany, podporujeme, zůstává. Jde o velikou hru. V čím zájmu? Škoda, že velká část našeho národa tuto hru ještě neprohlédla.

■ JAROSLAV KOJZAR

Pražský devadesátiletý mrakodrap

Bývalý dům odborářů v Praze 3, který současní majitelé přejmenovali na dům Radost, oslaví 90 let od svého otevření. Někdejší dům odborových svazů vznikl původně jako Všeobecný penzijní ústav v letech 1932 až

1934. Díky výšce 52 metrů bývá budova označována za první český mrakodrap.

V roce 1951 ji začala přebírat Ústřední rada odborů, v roce 1990 byla převede-

na z majetku Revolučního odborového hnutí do majetku nově ustavených odborů. Od roku 1968 je funkcionalistická budova, postavená podle projektu architektů Josefa Havlíčka a Karla Honzíka, památkově chráněná. ČTK

Rusové varovali před skutečnou válkou

Případné rozhodnutí zemí NATO vyslat na Ukrajinu pozemní jednotky by mohlo být interpretováno jako přímá účast aliance v bojových akcích a dokonce jako vyhlášení války, uvedl místopředseda Rady federace Konstantin Kosačev v návaznosti na prohlášení francouzského prezidenta Emmanuela Macrona, který po setkání evropských lídrů v Paříži prohlásil, že takový scénář byl projednáván, ale účastníci nedosáhli dohody.

Logiku Macrona označil za chybnou, nebezpečnou a plnou katastrofického scénáře. „Což jak můžeme vidět stále častěji, někteří západní představitelé

absolutně nechápou. Taktika „pomalého vaření žáby“ v žádném případě nepřesvědčí Rusko, že může přijmout cokoliv, pokud se tak stane postupně,“ řekl Kosačev s tím, že kompetentní západní experti v minulosti dobře věděli, že existuje hranice trpělivosti nebo tzv. červená linie.

Zakladatel levicové strany Nepoddajná Francie Jean-Luc Melenchon označil vyhlídky Francie za válku s Ruskem za šílené. Také Florian Philippot, vůdce francouzské strany Patrioti, považuje řeči o vyslání vojsk NATO na Ukrajinu za šílené. „Byla by to zřejmě válka s Ruskem, třetí světová válka,“ zdůraznil. České premiér Petr Fiala a jeho

polský protějšek Donald Tusk ujistili, že jejich vlády o možnosti vyslání vojáků na Ukrajinu neuvažují. Německý ministr obrany Boris Pistorius a kancléř Olaf Scholz rovněž vyloučili vyslání německých vojáků na Ukrajinu. Připojili se i Rishi Sunak, premiér Velké Británie a Péter Szijjártó, ministr zahraničí Maďarska, kteří neplánují nasazení vojáků na Ukrajině.

Slovenský předseda vlády Robert Fico se podivil, že v teziích pařížského setkání evropských lídrů nikde není slovo mír. „To je jen válka, válka, válka. S takovou politikou se nemohu ztotožnit, protože to nemá vojenské řešení.“

■ (iportal24.cz – cik, novinky.cz)

Německý respekt před Ruskem

Německá vláda má respekt před Ruskem! Kancléř Olaf Scholz prohlásil, že nepředá Ukrajině střely Taurus s plochou dráhou letu, jestliže by měli s jejich obsluhou ukrajinským vojákům pomáhat němečtí vojáci.

Tyto velice účinné zabijácké střely umějí zasáhnout cíl až na vzdálenost půl tisí-

ce kilometrů a tedy by ohrozily i daleké území Ruska. „Nelze dodat zbraňový systém s takovým doštělem, aniž byste přemýšleli o tom, jak budete moci takový systém kontrolovat,“ řekl Scholz. Tím dal jasně najevo obavy, že by se Německo mohlo dostat do přímé vojenské konfrontace s Ruskem!

■ (jel)

Foto – Profimedia.cz

Letoun nese německé střely Taurus.

Hloupost české vlády

Česká vláda přerušila v březnu jednání s kabinetem slovenského premiéra Roberta Fica kvůli rozdílnému postupu v pomoci Ukrajině. Slovenská média citují i expremiéra a šefa opozičního hnutí ANO Andreje Babiše, který Fialovu vládu v této záležitosti kritizoval.

„Není důvod, aby naši partneři a spojenci ve strukturách EU či NATO poslouchali, jak je nějaký z řetězu utržený premiér jedné malé země odkázané na jejich

podporu urážel a jednal v rozporu s jejich bezpečnostními zájmy,“ uvedl Denník N.

Vláda ČR považuje za problematické například setkání slovenského ministra zahraničí Juraje Blanára s ruským protějškem Sergejem Lavrovem v Turecku. Na zdejším regionálním fóru se s Lavrovem setkal též maďarský ministr zahraničí Péter Szijjártó. Slovenský premiér Robert Fico trefně podotkl, že „česká vládní garnitura se rozhodla ohrozit slovensko-české vztahy

jen proto, že má zájem podporovat válku na Ukrajině, zatímco slovenská vláda mluví o míru.“ Fico ve svém prohlášení poslaném předsedovi vlády ČR Petru Fialovi napsal, mimo jiné: „Vztahy mezi našimi občany, Čechy a Slováky, jsou jedinečné, historicky osvědčené, jsou půjkami vzájemné důvěry. Slovenská vláda nikdy nebude vystavovat takto hluboké slovensko-české vztahy žádnému ohrožení.“ Jak též Fico opětovně uvedl, česká vláda může kdykoli přijet na Slo-

vensko, kde ji „nebudou vítat nějací vykfikující aktivisté se směšnými transparenty a trubkami, ale budou je vítat lidé s květy. My máme Čechy rádi a odmítáme, aby někdo ohrožoval tyto fantastické vztahy mezi Čechy a Slováky čistě z politických důvodů.“

Ficovi kritici jistě nemohou zapomenout i jeho nedávná slova o „falešném demonizování prezidenta Putina“ a že jediným plánem Evropské unie je „vzájemné zabíjení Slovanů.“

■ (ČTK, jel)

Zdroj: VHU

Před 85 roky – 15. března 1939, začala šestiletá okupace naší země německými nacisty. Na snímku vetřelci přijíždějící na Pražský hrad, se kterými sem dorazil i vůdce Adolf Hitler. Nastaly kruté časy poroby lidu krvavého Protektorátu Čechy a Morava.

(jel)

Rebelující zemědělci

Právem nespokojení zemědělci – 1300 lidí – protestovali před pražským Úřadem vlády ČR 7. března. Hlavním městem naší vlasti projíždělo na 700 traktorů.

Jeden z kritiků české vlády vyklopil na přilehlé tramvajové koleje kopy hnoje a policie ho zadržela. Mezi vlajkami České republiky se vyjímaly nápisy.

Například: „Chceme odborníky, ne úředníky“ nebo „České potraviny pro český národ.“ Ministr zemědělství ČR zřejmě nelibě nesl, když si přečetl nápis na transparentu: „Výborný, hrobař zemědělství.“ Rebelanti vyzývali vládu k podpoře zemědělnosti na venkově.

Vysypaný hnůj před Úřadem vlády ČR.

Aby nebyla krácena podpora pro životní pohodu zvířat a vrátilo se zdanění půdy na roveň před konsolidačním balíčkem. Protestující naléhavě volali i pro případné

nedanění evropské provozní dotace.

Demonstrace zemědělců asi pocuchala nervy premiéru Petru Fialovi, když se nechal slyšet: „Byli jsme

připraveni přidat jim v příštím roce dvě miliardy korun. Výsledkem je protest a já to beru jako protest vůči těm dvěma miliardám navíc,“ ucedil Fiala. Naznačil, že se jim vláda hodlá pomstít? Již dříve ocejoval akci zemědělců za vydírání, jemuž vláda nehodlá ustupovat.

K složené fůře hnoje před Úřadem vlády ČR úsměvně zahalasil ministr zemědělství: „Volají mi lidé, ať vezmu vidle a jdu ten hnůj uklidit. Neměl bych s tím problém, doma běžně hnůj kydám.“ Výborně, pane Výborný, jste šikula. Což kdybyste tedy vykydal a vymetl ten Augiášův chlív ve Strakovce?

■ (ČTK, jel)

FOTO ČTK – Vit Šimánek

Pohřben Alexej Navalnyj

Na Borisovském hřbitově v Moskvě byl 1. března pohřben ruský opozičník Kremlu Alexej Navalnyj. Přišlo se s ním rozloučit několik tisíc lidí.

Navalnyj zemřel ve věku 47 let ve vězení za polárním kruhem, nazvaném Polární vlk v Jamalsko-něněcké oblasti.

Pohřbu předcházela pieta v blízkém chrámu Ikony Matky Boží. Na místě pohřbu s kritikem prezidenta Ruské federace Vladimira Putina hlídkovala policie.

Ta v některých ruských městech zadržela několik desítek lidí, uctívajících Navalného a provolávající protiputinovská hesla.

■ (ČTK, jel)

Hlad medvědů při tání ledovců

Někteří lední medvědi kvůli tání ledů v Arktidě hladoví, informuje server BBC News s odkazem na studii publikovanou v odborném časopise Nature Communications.

Přestože zvířata dokážou přizpůsobit své stravování životu na pevnině, rozdílná strava pro ně není dostatečná, v důsledku čehož ztrácejí váhu.

Problém ledních medvědů

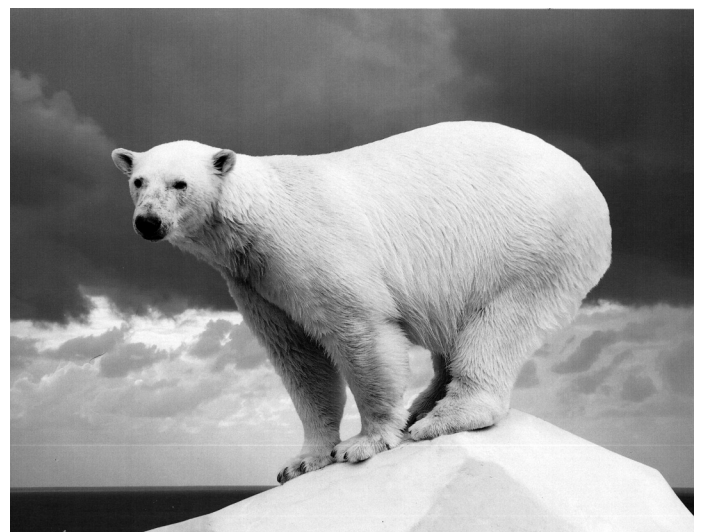
Medvědi se za normálních podmínek živí tuleněm kroužkovaným, kterého loví na ledových krách v moři. Ty ale kvůli oteplování mizí a zvířata tráví stále více času na pobřeží, kde se živí

ptačími vejci, bobulemi a trávou. Důsledkem změny stravy jim na souši klesá váha, což zvyšuje riziko smrti.

Rostoucí teplota

Především neudržitelný lov způsobil, že počet medvědů od 80. let 20. století prudce klesal. Díky větší právní ochraně se jejich populace znovu navýšila. Nyní se za nejvyšší hrozbu pro tato zvířata považuje rostoucí teplota, jelikož zamrzlé moře je pro přežití medvědů důležité.

Výzkum upozornil, že v kanadské provincii Manitobě se období bez ledu mezi roky 1979 až 2015 prodloužilo o tři týdny. Vědci po dobu tří let sledovali ak-

tivitu 20 ledních medvědů během letních měsíců. Většina zvířat se snažila shánět potravu v podobě vegetace a bobulí nebo opouštěla svoje teritoria, aby našla po-

travu jinde. Oba přístupy byly neúspěšné. Drtivý počet sledovaných medvědů ztratil do termínu sledování 11 procent váhy.

■ ČTK

Příkladem otec legionář

Již od raného dětství mě otec Antonín, ruský legionář, učil lásce ke všemu slovanskému, k ruskému lidu, který měl možnost poznat za dramatických okolností v první světové válce.

Na východní frontu odjel s rozhodnutím, že za císaře pána a jeho rodinu bojovat nebude, natož aby za něho padl. Při první příležitosti přeběhl na ruskou stranu. Slib, který si dal, že proti Rusům nevystřelí ani jeden náboj, splnil. Jako kluk jsem ani nedutal, když si otec čas od času otevřel svůj vojenský kufřík a začal vyprávět. Až po dlouhých letech, už v dospělosti, se mi podařilo uvidět Rusko na vlastní oči. A na vlast-

ní zkušenosti jsem se mohl přesvědčovat o pohostinnosti a přátelství ruských lidí. Byl jsem aktivním členem SČSP. S radostí jsem přivítal zprávy, že se v Praze připravuje všeslovanský sjezd, který proběhl pod vedením prof. Chvály. Považoval jsem za samozřejmost zapojit se do jeho příprav, stejně jako do příprav založení Slovanského výboru ČR. S nadšením jsem se ujal vydávání časopisu Slovanská vzájemnost. V této práci jsem se seznámil s manželkou, která se stala šéfredaktorkou.

■ JUDr. Jaroslav Weber

JUDr. Jaroslav Weber zemřel 1. 12. 2011.

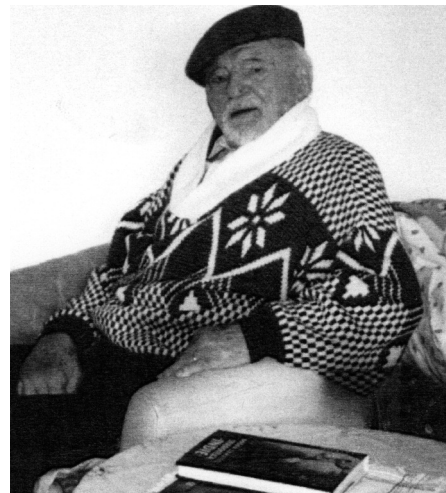

Foto – Nataša Weberová

JUDr. Jaroslav Weber se i během své vážné nemoci stále zajímal o dění ve Slovanském výboru ČR a o Slovanskou vzájemnost.

Vzpomínka Antonína Webera na milované Rusko

V roce 1916 – 30. července – jsme sedali do vlaku v Taškentě. Odjížděli do neznáma. Z Taškentu do Samary 2200 verst, ze Samary do Moskvy 850 verst, z Moskvy do Petrohradu 609 verst.

Cestou jsme zakusili jen a jen hlad, takže z krás kraje kudy jsme projížděli ani jsme mnoho nevnímali. Věčná škoda. Z nádraží Petrohradského nás odvedli částí města, kde jsme vzbuzovali pozornost. V přístavišti na řece Něvě nás očekával parníček. To byl můj první vstup na loď.

Proti proudu jsme jeli do města Šlisselburgu, odtud vratama šlůzu (zdymadla) do kanálu Petra Velikého dále 13 verst do zajateckého tábora u vesnice Lípky. Zde byla špatná práce, špatné bydlení. Práce jen na úpravě břehů kanálu stále jen kolem vody a s vodou. Bylo naším vysvobozením, když přišel velitel lágru a sháněl 10 lidí do Šlisselburgu na práci při šlůzu. Nás známých bylo právě tak do deseti. Přihlásili jsme se a hned parníkem odjeli.

Ubytování dobré, v domečku, který stál na kousku pevniny mezi vraty šlůzů. V domečku byli známé poschoďové pryčny kam jsme se dobře vešli. I kamna nescházela. To se nám nejvíce líbilo.

K nám byla přidělena i stráž, ale bez vintovky. Byli to takoví dědušínové. Ti měli dávat pozor aby Austrijci neuběžali. Někteří byli hodní, ale byli i takoví, že nebylo radno se s nimi mnoho dávat do řeči. O ránu nagajkou nebylo nouze.

Pouze jeden ze strážců byl hodný děda, posedával v domečku nebo před

ním, dobře s námi hovořil, to již i my jsme se vpravili do ruského jazyka. Tento děda nikdy s námi v noci nespál.

Když ve škole jsme se učili zpívat píseň „Ej, uchněm, ej, uchněm, nikdo z nás si tehdy nepomyslel, že by někdy porozuměl dobře slovům v této písni.

Zde jsme tedy byli u kořene celé tragédie, zde jsme viděli jak lidé pochybných kvalit, ubohého zevnějšku, vyhublých, jen kousek cáru na sobě, šli vždy za sebou, měli přes rameno provaz, který byl jedním koncem připevněn na přídi loď. Od tohoto provazu jsou další provazy, které pak měli přes ramena lidé a ti tak dali loď s nákladem do pohybu.

Na lodi stál člověk u kormidla, který dával lodi správný směr. V těchto kanálech bylo málo vody, proto sem nemohl zajet parník, na přepravu lodí se používalo lidí, kteří šli i po obou březích kanálu a táhli za provaz. V mnohém případě táhli zde i koně. U nich nikdo nebyl, šli po ušlapané pěšince také tak, jeden za druhým.

Lidé byli najímáni na celou cestu, když přijeli na konec své cesty, zde dostali vyjednanou mzdu, kterou obyčejně hned propili. Tito lidé nás vůbec neměli rádi, protože my jsme byli ještě lačninější robotníci jak oni, my pracovali úplně zdarma!

Za městem byl menší lágr zajatců, tam jsme byli přidělení na jídlo. Proti našemu domečku jsme viděli kostel, pak velkou továrnu, tkalcovnu, tam že pracovali ponejvíce zde usazení Němci. Za městem bylo Ladožské jezero. To jsme věděli z vypravování lidí kolem nás, my od našeho pracoviště jsme se

nemohli vzdálit, takže o krásách krajiny nic nevím. Za protažení loď do vrat a vypuštění na volnou vodu, jsme obyčejně dostávali od majitele loď 10 kopějek. Tyto peníze jsme společně prodjeli vždy v neděli. Byl mezi námi starší voják, který byl v rakouské armádě kuchař, koupil ve městě maso, mouku, udělal knedlíky a jedli jsme po našem.

Ve městě v pekárně pekli chléb zajatci. Byli mezi nimi i Češi. Chodili k nám na náš sváteční oběd, nosili nám ale vždy veliký pecen chleba, který pak u nás ležel na stole a každý si mohl ukrojit kolik chtěl. Jaký to byl pro nás blahobyt.

U kluků pekařských jsme objevili pod kůlnou na dvoře několik sudů, které po oťukání jsme uznali za plné, odrazili víko od sudu – a v sudu mazlavá hmota, která měla chuť – jako švestkových povidel. Hned na místě jsme udělali kufřík, povidla nacpali do kufříku a odnesli do domečku. A krájeli chleba a mazali povidly. Chutnalo nám výborně. To ale nemohl pochopit náš děda, ten jen kroutil hlavou, pozvali jsme ho na naše hody, on ale došel naproti přes silnici, byl jejich karaulnyj dům (strážní dům), odkud přivedl své sousedy, kterým vyprávěl, jak Austrijáci žerou kolomaz, čort znajet što eto za národ!

■ Z mých vzpomínek na Šlisselburg v roce 1916

Pozn. – otec mého (již zemřelého) manžela JUDr. Jaroslava Webera se vrátil do vlasti jako legionář. Manžel mi často říkal, že je škoda, že jsme se nepoznali, moc bychom si spolu rozuměli.

■ N.W.

Jak se stal major SNB Vladimír Koška tátou sta korejských dětí

Patronát

Když imperialističtí agresori napadli roku 1950 zemi jitrní svěžesti, krásnou Koreu, nevěděli jsme o ni mnoho a tím méně o jejím lidu. Ale říkali jsme si, že se opět má rozhodnout o válce, kterou chtějí Američané rozpoutat. V našich myslích ožívala myšlenka, kdy se u Madridu bojovalo za Prahu.

Proto jsme přistoupili k provádění sbírky ve prospěch Koreje. Na celostátní konferenci SNB uzavírali závazky přispívat do konce války na Koreu. Pomoc Koreji se stala akcí celostátní.

Když potom jsme se dozvěděli, že do naší vlasti přijedou korejské děti, rozhodli jsme se přemístit akci na pomoc korejským dětem žijícím u nás v ČSR. Staly jsme se jejich patrony. Péči naší vlády se jim dostalo pěkného prostředí k učení i k práci.

„Měl jsem radostný pocit, když jsem se dozvěděl, že do Valče u Podbořan přijeli malí Korejci, aby u nás žili a učili se. Ubytování byli ve Valečském zámku.

Rychle jsem se rozhodl a na nejbližší schůzce stranické skupiny jsem navrhl možnost provádění patronátní činnosti.

Nečekalo se na dlouhé přípravy a jelo se. Zvědavost mě zmáhala. Konečně jsme před hezkým zámečkem. Rozhlížím se kolem, je zde ticho, jako by tu děti ani nebyly.

Jdeme dál a setkáváme se s nimi ve dveřích. Stojí v pozoru a zdraví „dobry den“. Odpovídáme a malá dívka nám dává do ruky tužku a knihu návštěv. Hledí vážně na hodinky na mém zápěstí, říká korejsky kolik je hodin a hned to zapisuje. Je to také dětský domov, ale neslyšíme křik dě-

Milému tátovi na věčnou památku věnuje dcera Dru.

tí, jak jsme u nás zvyklí. Snad zde ani nejsou.

A nyní jsme je poznali. Sedí v jídelně a potichu se baví. Když jsme vešli, ozvalo se mohutně z jejich úst Dobry den!

Děti se daly do zpěvu. Byl to zpěv jináčí, než na který jsme zvyklí u našich dětí.

S radostí jsme jim zatleskali a potom přišla „pohromy“. Museli jsme zpívat my. Zazpívali jsme, jak jsme uměli. Pochod SNB, Čapajeva... Měly z nás radost.

Blíží se doba odjezdu. Přimo před námi na lavičce venku sedí tři malá děvčátka. Jedna malá, kulatoučka s nakloněnou hlavičkou si nahlas říká „táta, táta...“. Usmál jsem se na ni a ona

vyskočila z lavičky, běží mě vstříc, natáhla ručky, ale zastavila se, ručky jí klesly dolů a ona stojí se smutným pohledem a říká „táta“.

V tom okamžiku mi dobře nebylo. Skočil jsem k ní, ale ona se bránila a byla celá ruměná. Postavil jsem ji a cítil, jak pevně svírá moji ruku. Teď i druhé dívky mě chytly za ruce a vedly na trávník k ostatním dětem.

Konečně jsme se mohly rozloučit. Nejvíce se mě držela malá Čho Bok-sun, které říkali „Marbulinka“ pro její kulatoučkou tvářičku.

Setkání s dětmi na mě udělalo veliký dojem. Měl jsem ze všeho upřímnou radost a řekl jsem si – těm se budu věnovat, aby jejich

pobyt u nás byl opravdu radostný. Měl jsem hlavu plnou myšlenek na patronát, který teprve začínal.

Učitelka Dáša Pokorná (později „Dáša máma“) nastoupila ke korejským dětem na podzim roku 1953, po absolvování Jiráskova pedagogického gymnázia v Praze. Pracovala s nimi 3 roky ve Valči u Podbořan a 2 roky v Liběšicích u Úštěku.

„Pedagogické zkušenosti jsem neměla žádné. Elánu však bylo dost. Korejští žáci byli absolutně ukáznění. Při výkladu učiva mě provázely jejich oči tak pozorně, až mě to někdy vyvádělo z míry. Převážná většina se učila výborně. Česky se naučili velmi brzy a dobře, takže jsme si mohli dovolit divadlo pohádek v češtině.

Jejich životní osudy byly velmi smutné. Popáleniny od napalmu, nemoci, které jim „přivezli“ Američané, mě přivedly k rozhodnutí moji životní orientace. Děti jsem měla ráda celým svým srdcem. Američany jsem z duše nenáviděla a nenávidím dodnes. Nikdy nemožou smýt zlo, které v Koreji a později i v celém světě udělali.

Co vyprávěl Ri Chjong-ču

Ham Hun, ve kterém žila Ri Chjong-čunova rodina bylo pěkné město. Otec těžce pracoval, většinou na cizím a měl malý kousek pole, na kterém pěstoval rýži. Doma byli tři děti. Maminka měla starost především o řádné nakrmení dětí a jejich výchovu. Vedle Ri Chjong-čuna žila v rodině o rok mladší sestra Ri Jonng-dza.

Po osvobození Rudou armádou se jejich život změnil k lepšímu. Mírový život byl brzy zcela rozbit válkou, útoky Američanů a Lysinmanovců. Boj zuřil v ze-

mi celé tři roky a denně umíraly hroznou smrtí tisíce lidí. Nebyla ušetřena ani Ri Chjong-čunova rodina. Jednou po náletu se sešly děti s rodiči v provizorním domově. Po krátké době otec i maminka začali těžce dýchat, stěžovali si na bolesti a o několik hodin později oba zemřeli. Byli otráveni jedovatým plynem. Děti zůstaly na živu pouhou náhodou, protože byly skryty jinde, než rodiče. Děti neměly nikoho. Starší bratr byl v armádě a nevěděly o něm vůbec nic. Odešly z domova a šly cestou, na které je našli a ujali se jich vychovatelé sirotků.

Dne 15. července přijeli oba do naší vlasti, kde ve Valši prožili nový kus života.

Byly to talentované děti. Učily se velmi dobře. Ri Chjong-čun jako předseda třídní samosprávy projevil organizační vlohy a nadání při řešení mnohdy obtí-

žných situací a schopnosti v řízení kolektivu.

Po návratu domů chtěl být své vlasti co nejvíce prospěšný.

Táto, já chci domů – Ču Chi-dza

Leží už od 27. června a čas letí jako voda. Je to malá a slabá holčička, která už

mezi českými dětmi. Ty přicházejí a odcházejí a ona stále nic. Trvá to dlouho a jí to moří.

Je slaboučká jako papěrka, má 25 kg. Byl jsem u ní třikrát a chtěl bych znovu, protože se jí stýská a pláče, což není dobré. Rád bych pro ni udělal, co je v mé moci, ale to nic není. Leda

„Korejští žáci byli absolutně ukáznění. Při výkladu učiva mě provázely jejich oči tak pozorně, až mě to někdy vyvádělo z míry. Převážná většina se učila výborně. Česky se naučili velmi brzy a dobře, takže jsme si mohli dovolit divadlo pohádek v češtině...“

mnoho zkusila. Od nenáviděných Američanů má zohyzděnou nožičku. Spálil ji napalm.

A teď nejprve zánět ledvin, potom nějaké velké krvácení, operace v Podbořanech, potom Karlovy Vary, kde je na oddělení sama

pro ni koupit ovoce a cukroví.

Slyšel jsem, že má parazita, který je nebezpečný a bude muset do Prahy. Proto tam na návštěvu raději nepůjdu. Je mi trapné nemoci jí říci pravdu a lhát se nesnažím. Je to naše malá

děvenka, která za svou nemoc nemůže, ale ti darebáci, kteří tam u nich začali strašnou válku.

„Táto, já chci domů“, jakým hlasem mi to řekla, očima plnými slzí a prosebnými zraky. Ručičky mi sevřely ruku a prožíval jsem její bolest.

Říkám „Cikánko malá, až budeš zdravá, sám tě odvezu domů“ a zatím ona asi pojede do Prahy. Sám to plně chápu a vzal bych nejraději kus té bolesti na sebe, vždyť ona je tak malá a slaboučká dívenka.

Do učení se těší a přečetla i knížku pro 4. třídu, dostala dopisní papíry, pero, tužku i sešit, ale to nenahradí domov, kamarády a valetský pokoj.

Jak dlouho nezazní asi její slabý hlásek z podia od souboru. Ten hořící hlas vinoucí se k srdci radostnou mazlivostí dítěte, které nepoznalo už dlouho máminu něhu a otcův políbek.

Fico a Orbán jsou pro mírové řešení

Při příležitosti dvouletého výročí války na Ukrajině rozbouřil politickou hladinu premiér Slovenské republiky Robert Fico, když řekl, že „Západ chce využít konflikt na Ukrajině ke zničení Ruska“ a že válku na Ukrajině rozpoutali „ukrajinští nacionalisté“.

Zajímavá jsou slova maďarského premiéra Viktora Orbána, pronesená 27. února na setkání premiérů visegrádské čtyřky v Praze. Ten si s Ficem přeje mírové urovnání konfliktu mezi Ukrajinou a Ruskem.

„Nevěřím ve vojenské řešení konfliktu,“ podotkl

Fico s tím, že Evropská unie by měla mít vlastní mírový plán a zasloužit se o ukončení vojenských operací.

„Vláda Slovenské republiky nebude poskytovat vojenskou pomoc. Pokud jde o komerční činnost, nebudeme klást žádné překáž-

ky,“ zdůraznil Fico. Oproti tomu český i polský premiér Petr Fiala a Donald Tusk jsou pro razantnější poskytování vojenské pomoci Ukrajině. „Nevěřím v pacifistické řešení... O mír je třeba bojovat, ukázat odhodlání a sílu,“ řekl Fiala.

Nestydatě drahý Pražský hrad!

Nestydatě vylétly vzhůru od 1. března ceny za prohlídkové okruhy Pražského hradu! Za hlavní okruh si zaplatí dospělý návštěvník

450 Kč (dříve 250 Kč) a rodinu bude stát místo dosavadních 500 korun – 950 korun. Z prezidentské kanceláře zaznělo zdůvodnění

tohoto zdražení, za které prý může inflace, nutná rekonstrukce památek a obnova technologického zázemí. Je zřejmé, že vstupné na

Hrad teď ctitelům architektonického klenotu naší země jeho prohlídka pořádně provětrá jejich peněženky! ■ (jel)

Největší masová vražda čs. občanů

V noci z 8. na 9. března 1944 němečtí nacističtí zločinci hromadně zavraždili ve vyhlazovacím koncentračním táboře Osvětim – Březinka 3792 židovských dětí, žen a mužů. Byla to

nejen největší vražda československých občanů v průběhu 2. světové války, ale i jeden z nejsmutnějších okamžiků čs. dějin! Uvedlo to na internetu Centrum studií genocid Terezín. Tento

tak zvaný rodinný tábor hitlerovci zřídili pro masovou likvidaci lidí – Židů – v září 1943. Byla to zvláštní sekce osvětimské továrny na smrt. Počátkem března 1944 tu po osobní inspekci nařídil

Adolf Eichmann, vedoucí židovského referátu Hlavního úřadu říšské bezpečnosti, usmrcení židovského rodinného tábora cyklonem B v plynové komoře. ■ (jel)

Maršál Koněv – zajímavý postřeh z Facebooku poslance EP MUDr. Ivana Davida

Přátelé jako starý sběratel militarií jsem zaznamenal na maršálu Koněvovi jednu zajímavost!

Mimo to, že je nositelem Sovětského řádu za vítězství, což je pro sběratele nejcennější řád na světě, tak získal:

- Vojenský řád Bílého lva, 1. třída (Československo)
- Vojenský řád Bílého lva 1. třídy „Za vítězství“
- Československý válečný kříž 1939 – 1945
- Medaile „Za osvobození Prahy“ (Československo)
- Vojenský kříž (Velká Británie)
- Důstojník čestné legie (Francie)

- Řád Maďarské svobody (Maďarsko)

Ale pozor, nyní to přijde: Získal také řád:

- Legion of Merit (LOM), což je vojenské ocenění ze Spojených států ozbrojených sil, které se uděluje za mimořádné zásluhy a chování.

Takže ten Kolář odstranil sochu člověka, kterého v podstatě vyznamenal celý svět!

Francie, Británie, Jugoslávie, Polsko, Německo, Mongolsko, Čína, Maďarsko, Československo atd... atd..., získal i vysoké americké ocenění!! Všechny řá-

Foto archiv

Maršál Koněv

dy a medaile jsou těch nejvyšších stupňů!

Jaké jsou kořeny pana starosty Koláře?

Jeho děd Otto Kolář nar. 17. 5. 1908 jako bývalý čs. občan přijal v době okupace Československa německou státní příslušnost. Roku 1941 vstoupil do služeb gestapa v Českých Budějovicích do r. 1943. Pak přešel na gestapo do Prahy. Zúčastnil se zatýkání čs. občanů v době heydrichiády, eskortoval spolu s gestapem tři čs. občany, odsouzené k trestu smrti za schvalování atentátu na Heydricha. Dne 31. 8. 1967 mu byl zakázán pobyt na území ČSSR jako rakouskému státnímu občanovi z Lince, z důvodu práce v službách gestapa.

Sám pan starosta absolvent právnické fakulty ZUČ v Plzni, dělal tajemníka Schwarzenbergovi, byl jeho poradcem.

Nezačíná nám naše společnost nějak hnědnout? To volici v Praze 6 nevěděli, koho si volí do čela své radnice. Dnes mu vadí pomník Koněva, kdo mu bude vadit zítra? Budou zase Židi, Romové, komunisti nebo homosexuálové?

Zřejmě mu ve svých genech zůstalo něco po dědovi, nenávisť k Česku ale láska k Německu.

Střípky z kozáckého bálu

Pan Jiří Lomoz - fotograf, jemu patří velký dík za fotografie z kozáckého bálu v minulém čísle.

Jozef Bogdan, Iva Skalická.

Vpředu sedící - soubor „Kozácký kraj“ z Německa, v papachách kozáci z Brandenburgu (Německo), vlevo Irena Dzubová.

Kozáci z Brandenburgu.

Vzpomínka na vzácného člověka

Opět je tu to strašné výročí bombardování nádherné Jugoslávie agresory NATO. Při té příležitosti bych chtěla aspoň pár slovy vzpomenout na člověka, který v té osudové době zastupoval v Praze svoji milovanou zemi – Jugoslávii.

Velvyslance SRJ Djoka Stojičiče jsem poznala během Vseslovanského sjezdu v Praze. To jsem ještě zdaleka netušila o naší budoucí spolupráci. Naše „Slovanská vzájemnost“ měla tenkrát č. 3, když do Prahy přijel šéfredaktor časopisu „Jedinstvo“ z Prištiny (Koso-

Velvyslanec Svazové republiky Jugoslávie Djoko Stojičič hovoří na konferenci o bombardování Jugoslávie agresory NATO 8. dubna 1999.

vo) Nikola Sárýča na Mariánském náměstí v domě

Emy Destinnové proběhla výstava jím dovezených do-

kumentů ve fotografii, usvědčující zruďné zločiny kosovských Albánců konaných na srbském obyvatelstvu. Na pozvání Nikolý Sárýče jsem se přihlásila a tím vznikla spolupráce moje jako šéfredaktorky Slovanské vzájemnosti a ambasadorem Djoko Stojičičem. O mé cestě na Kosovo jsem již psala, chtěla jsem jen vše připomenout.

Djoko Stojičič nebyl jen politik, byl spisovatel a básník. Již nežije, ale jeho knihy básní mám na stole, a když je mi někdy těžko – pročítám si je. Dvě vám nyní předkládám.

■ NATAŠA WEBEROVÁ

Báseň č. 1: Když se připravoval plán dnešních nevyhnutelností

Pták – král krouží
nad zkrvaveným bojištěm,
A vidí že mu lidé nic nenechali
Ze zločinů zloby, zkaženosti. Měl
Velké plány kterak změnit svět
Podle návodu prastarého
ptáka archeopteryxe,
Jeho prapředka z pradávných časů,
Když se připravoval plán
dnešních nevyhnutelností.

19.X.1999 Bělehrad

■ Z knihy *Bezmocnost řešitele záhad*

Báseň č. 2: Zaséváme čerstvé semeno do otevřených ran země!

Rozvalit základy do základů,
Aby vytryskli mravenci na všechny strany
Jako poplach.

Nad rozvalinami nebudeme plakat ani klít,
Ani sečítat ztracené bitvy natož omyly,
To je zastaralý jazyk kterému už
nikdo nerozumí,

Ani když se vyslovuje pozpátku
či každé druhé písmeno.

S rozhodností poslední šance trosečníků
Zaséváme čerstvé semeno
do otevřených ran země!

Jaký to bude symfonický podzim,
neopakovatelný

A nevyhnutelný jako láska –
naše jediná vlast.

2.VIII. 1998

■ Z knihy *Bezmocnost řešitele záhad*

Ještě ke kozáckému bálu

Zahájení – manželé Irena a Michail Dzubovi.

Předtančení. Taneční škola „Astra“.

Soubor „Děvčata“ z Bratislavy.

Kruh občanů České republiky vyhnaných v roce 1938 z pohraničí

Vzpomínka č. 1

V pohraničí žili rodiče od svého narození. Otec se narodil v Bohuticích a matka o několik vesnic dále. Do Moravského Krumlova jsme se z Bohutic odstěhovali asi v roce 1935, protože tam otec dostal práci a byt.

Otec pracoval příležitostně v zemědělství a potom dělal staničního dělníka v Moravském Krumlově. Matka měla náhodné zaměstnání. Já jsem v Moravském Krumlově začal chodit do školy. Bydleli jsme na konci nádraží, ve strážním domku. Měli jsme domácí zvířectvo, otec pracoval, tak nás uživil.

Situace se radikalizovala vyhlášením mobilizace. Otec byl odveden a do zabírání pohraničí Němci se domů nevrátil. Byl v nějaké vlastenecké organizaci, a proto se ukryval.

Byli jsme vyzváni, abychom odešli. Matka naložila na trakař nějaké svršky a my čtyři děti jsme s ní šly pěšky přes zabrané území do Bohutic, které zůstaly v republice. Bylo to asi 10 km daleko.

Pamatuji se, že v Rakšicích již byla na silnici německá kontrola. Když uviděli matku s trakařem a malými dětmi, tak nás po delším domlouvání propustili a my jsme se šťastně dostali do Bohutic.

Zanechali jsme v Krumlově veškeré bytové zařízení, včetně domácího zvířectva. Náhradu za zanechané věci jsme nikdy nedostali.

Protože nás bylo víc děcek, měli jsme potíže s bydlením. V Bohuticích jsme se zdrželi krátce. Odtud jsme odjeli do Újezdu u Luhačovic, a to již s otcem. Ubytovali nás na nádraží. Občané této vesnice nám nosili jídlo a ovoce.

Po několika měsících jsme se odstěhovali na Hlínu, to bylo u Dolních Kounic. Tam jsme dostali byt. Odtud byl otec poslán na nucené práce do Německa, a proto jsme odešli zpět do Bohutic. To byla naše domovská obec. Tam nám starosta dal byt, kde jsme zůstali až do konce války.

Všude, kde jsme po dobu okupace bydleli, nás lidé litovali. Měli jsme velkou bídu.

■ JOSEF PETRŮ,
TEHDY MORAVSKÝ KRUMLOV

Vzpomínka č. 2

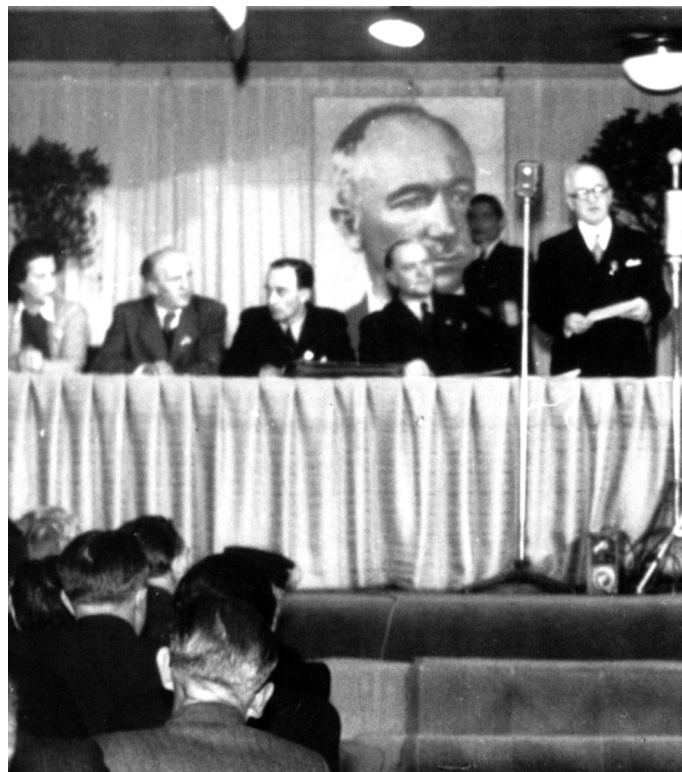
Ve svých deseti letech jsem opustila s maminkou a bratrem Pohořelice, což je obec asi hodinu cesty autobusem na jih od Brna. Tam můj otec dostal v roce 1936 práci na poště.

Protože ale ten nešťastný rok 1938 přišel po dvou letech našeho příchodu do Pohořelice, neměli naši možnost našetřit dostatek peněz na pořízení nějakého malého domku, jak to tam už měli mnozí Češi – většinou učitelé, obchodníci atd. Takže jsme nepřišli o majetek nemovitý, ale o kus domova, kde jsem se cítila dobře.

Jeli jsme nákladním autem do neznáma, matka vedle řidiče a my dvě děti na korbě – na oتمانě obstaraném skříněmi. Polovina zařízení však tam zůstala, také osázená zahrada. Otec jako přednosta pošty s námi nemohl jet, musel předat úřad.

Přijeli jsme k příbuzným ve vnitrozemí, které jsme dříve neviděli, pak se otec konečně objevil. Rok jsme byli přechodně v Novém Městě na Moravě, pak jsme se dostali do Brna.

■ KVĚTA WERNEROVÁ,
TEHDY POHOŘELICE

Edvard Beneš v projevu na prvním sjezdu svazu osvobozených politických vězňů a pozůstalých po obětech nacizmu v Praze 14. 12. 1945:

Říkal jsem Vám při jiných příležitostech, že máte všechno zaznamenat a povědět, co jste zažili ve svých vězeních a koncentračních táborech. Ne snad jen proto, abyste vyložili nám všem svá utrpení, ale proto, abyste se znovu mohli bránit, až oni začnou s tou svou „očisťovací“ kampaní.

Neboť na válku v letech 1938 – 1945 se nesmí nikdy zapomenout. Že začnou, o tom buďte přesvědčeni. A konečně přijdou opět, aby od očisťování přešli k útoku. Bude to nová reakce, která opět spojí útok na pokrok sociální s útokem na naši svobodu národní a lidskou. Buďte na tento útok připraveni a mějte svá fakta, své záznamy, své vzpomínky pohotově, neboť nikde se tolik nezapomíná jako právě v politice.

A proto bude zase nutno podržet všem našim odpůrcům z let 1938 – 1945 před očima to, co svět z jejich rukou zažil.

Vzpomínka č. 3

V roce 1938 jsem bydlel s rodiči v Pohořelicích. Otec byl v květnové mobilizaci povolán do armády.

Někdy na podzim (asi v říjnu) dostal dovolenku, aby mohl rodinu přestěhovat, neboť to bylo pro matku s třemi dětmi již v Pohořelicích neudržitelné.

Celou rodinu otec přestěhoval do Židlochovic, dopravní prostředek bylo jen jeho kolo, takže skoro celý skromný majetek zůstal

v Pohořelicích. Náhradu za něj jsme nikdy nedostali.

■ JULIUS KREJČÍ,
TEHDY POHOŘELICE

Vzpomínka č. 4

Ač mi bylo v roce 1938 teprve pět let, velmi živě si vzpomínám na dobu, kdy i já s mámou a bratrem jsme v noci utíkali z Mikulova a na strýcův nákladáček stačili pobrat pouze část majetku.

Ještě dnes mi zůstalo v paměti, jak mi strachem bušilo

srdčíčko. Jeli jsme ke stařence do Rakšic u Moravského Krumlova, která nám poskytla azyl. Otce zavřeli spolu s kolegy, zmlátili a přemlouvali, aby se dali k Němcům. Musím podotknout, že můj otec byl u policie a v roce 1936 byl převezen z Brna do Mikulova, kam za ním šla celá rodina. V prvních letech žily mezi sebou obě národnosti normálně a bez větších problémů.

Později Němci Čechy neustále napadali, hanlivě po nich pokřikovali, a dokonce nás – děti – bili.

■ SOŇA SUSKÁ-BARTOŠOVÁ, TEHDY MIKULOV

Vzpomínka č. 5

Můj otec byl vyšší úředník na poště v Mikulově. Utíkali jsme tehdy rodiče, sestra a já. Mně bylo jedenáct let a začala jsem právě chodit do primy na mikulovském gymnáziu.

Dobře si na všechny okolnosti a s tím spojené útrapy pamatuji.

Přála bych si, aby si naši sousedé v Německu uvědomili, že nás bylo mnoho, kdo tehdy museli opustit své domovy, a že náš odchod nebyl lehký.

■ DRAHOMÍRA NESTROJILOVÁ, TEHDY MIKULOV

Vzpomínka č. 6

Narodila jsem se v roce 1932 v Poštorné, okres Břeclav, kde jsme zůstali i po Mnichovu. Žila jsem zde se svými sestrami a matkou.

Matka 16. listopadu 1939 zemřela. Po její smrti se o nás staral matčin bratr a má nejstarší sestra, které bylo tehdy patnáct let. Začátkem roku 1940 (přesně si nepamatuji, ani sestry) přišel policajt ke strýci s tím, že se musí dostavit se mnou a s mou sestrou Věrou, narozenou roku 1930, k soudu v Břeclavi. Soud určil, že já a sestra Věra budeme vychovávány sociální péčí

v německé rodině. Od soudu si nás odvezla sociální pracovnice. Strýc jel domů bez nás. Starosta Pavlák z Poštorné řekl naší nejstarší sestře, že nás odvezli do zabraných Milovic na Břeclavsku. Zde jsme byly dány každá zvlášť do jiné německé rodiny na výchovu. Nejstarší sestra nás nemohla navštěvovat, protože musela pracovat u Němců až do jejich odsunu v roce 1945. Hned, jak to bylo možné, jela pro nás do Milovic, ale tam nás nenašla. Předseda NV sdělil, že rodiny a s nimi i my byly vystěhovány asi do Pulschtefu nebo Mistelbachu. Sestra se svým snoubencem odjela do Mistelbachu v Rakousku. Tam nás objevili, když jsme vycházely z kostela. Vedla nás Němka. Sestra Ludmila nás oslovila a řekl, že pro nás přišla. To víte, to bylo shledání. Po pěti letech! Šla jsem hned k sestře, ale sestra Věra (v té době jí bylo patnáct let) řekla, že ji Češi vyhnali, takže do ČSR nepůjde. Tak zůstala v Rakousku, kde žije dosud.

O době tzv. výchovy v německé rodině v letech 1940 – 1945 jsem si přišla na své – od nejposlednější práce v hospodářství (bylo mně v té době osm až třináct let) až po to, že jsem po návratu do ČSR neuměla česky. Do německé školy jsem byla posílána, jen když nebyla v hospodářství práce. Nenašit mě sestra Lída, tak jsem přišla o národnost a o vlast.

■ VLASTA SÝKOROVÁ, TEHDY POŠTORNÁ

Vzpomínka č. 7

Naše rodina žila do okupace pohraničního území ve vlastním jednopatrovém rodinném domě v Poštorné u Břeclavi.

Blízko nás v několika rodinných domcích bydlely rodiny státních zaměstnanců, převážně železničářů, kteří pak jako my museli odejít do okleštěné republiky. V okolních obcích se

hlásilo k německé národnosti jen málo rodin většinou židovských podnikatelů – některé z jejich dětí se ihned objevily v krojích Hitlerjugend. Většina z nich však sdílela osud Židů v Němci okupovaných zemích.

Na zanechaný majetek, válečnými událostmi dosti poškozený, jsme se vrátili v červenci roku 1945.

Občany, kteří zůstali v obsazeném území jižní Moravy, Němci nazývali „Böhmische Kroboten“ (tj. Kroaten, Charváti).

■ M. V., TEHDY POŠTORNÁ

Vzpomínka č. 8

Patřím mezi děti, které spolu s rodiči musely opustit v roce 1938 Břeclav. Bylo nás pět, nejstarší sestra byla nemocná.

Mně bylo třináct let. Mladší sourozenci si mnoho nepamatuji. Nás odvážela maminka na žebříňáku s peřinami a nejdůležitějším šatstvem ke své matce do Pohořelic, brzy však přišli Němci a bylo další stěhování.

Potom přišel protektorát, a i když z mých blízkých příbuzných nebyl nikdo v koncentráku, cítila jsem se všemi více postiženými a snažila jsem se vždy jim pomoci, stejně jako můj otec, který byl italským legionářem.

I jejich jménem, ač již nežijí, mohu napsat: je třeba dialogu, ale Němci nás nasmějí vydírat a už vůbec nevznášet územní požadavky. Na to, co jsme prožili, se nikdy nedá zapomenout.

LUDMILA ŠIMKOVÁ, TEHDY BŘECLAV

Vzpomínka č. 9

Dětství jsem prožil na jižní Moravě. Do roku 1935 jsme bydleli v Břeclavi, kde byl otec zaměstnán jako železničář.

Pak byl přeložen do nedalekého Lanžhotu, odkud jsem jezdil do Břeclavi do gym-

názia. Pamatuji si na řadu událostí, jako skautík a sokol, než Němci zabrali jižní Moravu, kupř. jak po záboru zdevastovali naše gymnázium. Břeclav byla zabrána, i když to bylo české město (důležitá křižovatka), nepatrná menšina německy mluvících občanů byli spíše Židé. My studenti jsme pak museli jezdit do střední školy do Hodonína přes „slovenský štát“.

Když gestapo zatklo mého otce, přednostu stanice, museli jsme se vystěhovat i z Lanžhotu. Otec byl zastřelen v koncentráku Mauthausen v roce 1941. Do našeho rodného domku v Napajedlech, tj. rodišti rodičů, byla nastěhována Němka jako tzv. treuhander. Já jsem zbytek války prožil ve Zlíně.

■ ING. BŘETISLAV SOVA, TEHDY LANŽHOT

Vzpomínka č. 10

VYHNÁNÍ Z TĚŠÍNSKA Stejně brutálně, jako byli Češi vyhnáni ze sudetského pohraničí, byli vyhnáni i z pohraničního Slezska, a to Poláci, kteří se na chvíli stali velkými spojenci Hitlera a dostali za to darem území od Těšina po Petřvald.

Naše rodina se přestěhovala do Petřvaldu v roce 1927, neboť tam Báňská a hutní společnost přemísťovala své zaměstnance z Ostravy. Na závodech se ještě touto dobou úřadovalo německopolsky, protože na vedoucích místech byli zaměstnanci těchto národností. Otec si hned po příchodu způsobil nepříjemnost, neboť požadoval hlášení o provozu v češtině, což šichtmistři těžce nesli.

Otec pracoval na závodech Pokrok jako důlní měřič. On i jeho sedm bratrů byli horliví sokolové (starosta, náčelník). Má matka pocházela z polské rodiny, ale měla české školy a vždy se považovala za Češku. Já jsem chodila do obecné

školy v Petřvaldě, byla to krásná nová česká Masarykova škola. Pak jsem studovala v Orlové až do záboru.

Na podzim 1938 obsadilo toto území polské vojsko. Naše škola v Orlové byla ihned zavřena a na dveřích byla cedule „Žáci české národnosti nemají přístup“. Otec dostal rozkaz předat své měřické oddělení a do tří dnů opustit území. Pak přišla propustka „bez povrutu“, jen pro výstup. Zůstat jsme nesměli, třídní lhůta byla neodvolatelná, na „Postyrunku“ se úřadovalo často i býkvcem.

Stěhovali se skoro všichni naši sousedé, zaměstnanci Báňské a hutní. Petřvald se stal za deset let ryze českým městysem. Nebyla auta k vystěhování a některé vozy zase nepustili vojáci přes hranice, a tak na poli ležely v dešti haldy nábytku. Nezapomenu, jak polští vojáci poštlali psy na rodinu s dětmi, když neuposlechla nějaké jejich rozkazy.

Všichni vyhnaní směřovali na Ostravu, utíkali sem i ze Sudet a z Hlučínska i od Opavy. Ostrava byla přeplněna. Město ubytovávalo vystěhovalce ve školách, v klášteře v Ludmile apod. My jsme měli štěstí, naši rodině pomáhali strýčkové, též Báňská a hutní se zachovala velmi vstřícně ke svým zaměstnancům. Dostali jsme jednu světnici a tam jsme bydleli do března.

Otec dostal nové umístění v Ostravě a nový závodní byt. Stěhovali jsme se, když němečtí vojáci okupovali Ostravu. Nová hrůza, tanky, SS, vojáci vykupovali obchody jak hladové kobylinky. Náš bývalý profesor Ing. Josef Nekola zařídil na

Foto - archiv

Jeden z prvních oficiálních aktů usmíření. Vlevo předseda Českého svazu bojovníků za svobodu Jakub Čermín (1914 – 2009). Vpravo předseda sudetoněmeckého krajského sdružení Franz Neubauer (1930 – 2015). Dr. Čermín, bývalý vězeň Sachsenhausenu, považoval za důležité dívat se dopředu a ke starým křivdám se nevracet. Čermínovo ponižení před Neubauerem bylo ubohé a nepochopitelné!

magistrátě, aby byla zřízena uprchlická třída při obchodní akademii a do ní se přihlásilo 60 žáků.

Koncem roku jsme dostali vysvědčení o ukončeném vzdělání. Náš milovaný pro-

ověšení batohy a pytlí, aby ujeli někam do bezpečí.

Žádného násilí se na nich nikdo z nás nedopustil. Byli jsme rádi, že jsme přežili. Myslím si, že v každé zemi, kde se promíchávají národ-

„Naše škola v Orlové byla ihned zavřena a na dveřích byla cedule ‚Žáci české národnosti nemají přístup‘...“

fesor se toho nedožil, utloukli ho na gestapu i s jeho dvěma kolegy. Nastala doba strachu.

Odškodnění jsme nebyli, ani jsme nic nepožadovali. Události od r. 1938 až do r. 1945 byly kruté, potlačování důstojnosti člověka a vyvolávání strachu muselo v každém zanechat nenávisť k „nadřazené“ rase.

Počátkem roku 1945 Němci houfně odjížděli vlakem směrem k Přerovu, obléčení do drahých kožichů,

ností, dochází k třenicím a nežije se klidně. To je vidět na celém světě a dělo se to i v minulosti.

Ty zlaté časy Masarykovy republiky se už nikdy nevrátí, naše děti to nikdy nepoznají!

**LIBUŠE DUŠKOVÁ,
TEHDY PETŘVALD**

**Vzpomínka č. 11
Žila jsem tehdy s rodiči v Porubě, kde jsem navštěvovala primu reálného gymnázia v Orlové.**

V listopadu 1938 jsme se museli z domova vystěhovat do rodné obce mých rodičů, do Drnovic u Vyškova. Tehdejší čs. armáda nám naše bytové zařízení naložila do nákladního vagonu na nádraží v Orlové.

Cestovali jsme tak týden, některé rodiny i se svými domácími zvířaty. Ve větších městech byly zastávky, kde jsme přibrali další vyhnance, dostávali občas teplé jídlo a mohli uspokojit své toaletní potřeby. Asi po týdně jsme přijeli do Vyškova, bylo mi tehdy jedenáct let, ale pamatuji se, že bylo vše vzorně organizováno.

Po příjezdu pro nás nebyl pochopitelně žádný byt, a tak nás přijala pod střechu sestra mé maminky, než jsme si zařídili své vlastní bydlení.

Byli jsme bez jakýchkoli prostředků, ale rodiče obdrželi od československých úřadů nějaké poukázky, na které jsme dostávali v obchodech nejnutnější jídlo a oděv. Na vyškovském gymnáziu jsem byla také osvobozena od placení školného a školních pomůcek.

Chtěla bych upozornit na újmu a křivdu spáchanou na tehdejších našich studentech, kterým byla za německé okupace zavřena jejich škola, takže nemohli dále budovat svou existenci. Po skončení války byly sice dále naše školy otevřeny, ale jen někteří měli možnost studium si doplnit. Většinou je osud rozevlál různými směry a ke svým vytčeným cílům se již ani nemohli vrátit.

■ **OLGA PŘIBYSLAVSKÁ,
TEHDY PORUBA**

Strany tohoto čísla SV připravili a redigovali JAN JELÍNEK, NATAŠA WEBEROVÁ a MIROSLAV HAVLÍK

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST č. 285/2024, cena 12 Kč.

Zakladatel: prof. Ing. Břetislav Chvála, Dr.Sc. Vydavatel: Slovanský výbor ČR.

Redakční radu řídí: Docent RNDr. Jan Minář, Dr.Sc. Členové rady: Miroslav Havlík, Eva Holečková, Jan Jelínek, Čeněk Milan Kadlec a Nataša Weberová.

Distribuci vede Alena Grospičová. Na Slovanském výboru jsou úřední hodiny ve čtvrtek od 10 do 15 hodin.

Redakce a administrace: Slovanský výbor ČR, Politických vězňů 9, 110 00 Praha 1, III. patro, kabinet č. 147, tel. 607 715 152,

internetová adresa: www.slovanskyvyborcr.cz (jejím redaktorem je Miroslav Havlík). Adresa e-mail: slovanvyborcr@volny.cz.

Příspěvky zaslané redakci nemusí vždy vyjadřovat její stanovisko. Redakce si vyhrazuje právo úpravy příspěvku.

Uzávěrka čísla dne 22. 3. 2024. Časopis registrován na MK ČR pod reg. č. 8038.ISSN-1212-3315.